NUMER 12. ROK 5.

ŻYCIE GOSPODARCZE

DWUTYGODNIK POŚWIĘCONY SPRAWOM GOSPODARCZYM POLSKI ZACHODNIEJ
ORGAN ZWIĄZKU FABRYKANTÓW, T. Z. w POZNANIU.

Redakcja i Administracja: Aleje Marcinkowskiego nr. 7, dom ogrodowy, - - - - - - telefon nr. 25-95. - - - - - - Redaktor przyjmuje w dni powszednie od godz. 11—1; Administracja od 9—3.

Poznań, dnia 15 czerwca 1926.

Prenumerata wynosi: w kraju z przesyłką rocznie 20 zł, półrocznie 10 zł, kwartalnie 5 zł, zagranicą z przesyłką rocznie 24 zł, półrocznie 12 zł, kwartalnie 6 zł. Numer pojedyńczy 1 zł.

Komitet redakcyjny: *Tadeusz Adamczewski — Stefan Czarnowski — Inż. Józefat Kozielewski — Dr. Tadeusz Smoluchowski Prof. Dr. Edward Taylor — Prof. Stefan Zalewski.*

Redaktor: *Roman Urban.* Wydawca: *Związek Fabrykantów T. Z. w Poznaniu.*

Treść:

Perspektywy.

Każdy rząd, wyłoniony w czasie przewrotu politycznego lub też w jego następstwie, stara się zwykle ująć jak najszersze warstwy dla siebie drogą wysunięcia pewnych haseł lub pewnego programu, odczuwanego głęboko przez większość społeczeństwa, a noszącego charakter środka zaradczego istniejącemu w tej lub innej dziedzinie złu. Obecny nasz rząd uważać należy za rząd tej właśnie kategorji, to znaczy jako powstały naskutek realizacji w praktyce programu czynników, które dokonały przewrotu. Wyłania się w związku z tem pytanie jaki rząd ten posiada program. Otóż stwierdzić musimy, że aczkolwiek minęło już od przewrotu sporo czasu, dotąd jednak, poza wysunięciem nader ogólnych haseł, rząd nie wyjawił żadnego konkretnego programu, któryby zdążał do sanacji stosunków wogóle, specjalnie zaś gospodarczych, które nas w danej chwili najbardziej obchodzą. Hasła dotąd rzucone obracają się głównie w zakresie ogólnych zadań naszego życia państwowego, tem samem więc pośrednio oddziaływać mogą dodatnio i na życie gospodarcze. Jednak wysunięcie hasła walki z korupcją dalej wzmocnienia władzy Prezydenta i wykonawczej z punktu widzenia gospodarczego, nie należy uważać za program jasny i konkretny, któryby wskazywał widoczną drogę, po której kroczyć rząd będzie w celu wybrnięcia z trudności gospodarczych państwa i czego powinno się trzymać społeczeństwo w swej pracy z punktu widzenia jej ciągłości na przyszłość. Nawet oświadczenia ministrów, posiadających resorty gospodarcze (przedewszystkiem Min. Skarbu i Przem. i Handlu), nie zawierają poza ogólnikami nic konkretnego. Dlatego też musimy sobie powiedzieć, że dotąd nie mamy żadnego programu, któryby znamionował nowy kurs w biegu życia gospodarczego. Odnosi się natomiast wrażenie, że przewrót dokonany był nie gwoli sanacji życia gospodarczego, lecz pod auspicjami zawiedzionych nadziei w dziedzinie wojskowej, a dla koniecznego w takiej chwili poruszenia umysłów rzucono kilka ogólnych haseł, które, biorąc rzecz teoretycznie, mogą mieć wielkie znaczenie dla całokształtu stosunków państwowych, a więc i gospodarczych, jednak pod tym warunkiem, że będą rzeczywiście w czyn wprowadzone, t. zn. nie będą nosiły charakteru haseł dla upozorowania przewrotu bez szczerej intencji realizacji w czynie.

Stwierdziwszy powyżej dotychczasową bezprogramowość działań rządu pod względem gospodarczym nie możemy jednak pominąć milczeniem faktu, który zapisać należy z punktu widzenia gospodarczego na dobro obecnego rządu, mianowicie, że nie wprowadził w czyn haseł, wysuwanych przez stronnictwa lewicowe, które bez zastrzeżeń opowiedziały się za nowym kierownikiem rzeczy. Pozatem podkreślić należy następny doniosły fakt, że Prezydentem Rzeczypospolitej został człowiek apartyjny, natomiast znacznie zasłużony w życiu gospodarczem jako jego organizator i człowiek nauki. Daje to nadzieje, zresztą uzasadnione częściowo pierwszemi krokami Prezydenta po objęciu władzy, że sprawy gospodarcze nie będą poniewierane na rzecz widzeń politycznych, nie będą tylko dekoracją takich lub innych haseł politycznych bez myśli na serjo o wprowadzaniu istotnej naprawy stosunków, lecz staną się same przez się i wyłącznie tylko, z punktu widzenia ogólnego dobra narodu, naczelnem dążeniem władz państwowych.

Trzeba jednocześnie zauważyć, że rząd obecny, jako reprezentant nowego niby biegu rzeczy w kraju, nie idąc na lep haseł lewicy, temsamem iść musiał drogą utartą w dziedzinie gospodarczej już poprzednio. Wprowadzić przytem nic nowego nie można było, gdyż kierownicy zamachu stanu, nie znając się na sprawach gospodarczych, pominęli tę dziedzinę milczeniem. Potem zaś siłą rzeczy do głosu doszli ludzie znający się na sprawach gospodarczych i siłą faktu poszli staremi torami, nie wprowadzając nic nowego. Obecnie więc sytuacja jest tego rodzaju, że stoimy na tym samym punkcie, co i poprzednio, mianowicie żądamy od rządu obecnego, tak samo, jak i od dawniejszego, jasnego programu gospodarczego, któryby potrafił wydźwignąć kraj z opresji istniejącej. Teraz sytuacja o tyle się zmieniła, że program opracować, a tembardziej wprowadzić go w życie, powinno być łatwiej, jeżeli stronnictwa polityczne pozbawione będą większości tych wpływów, jakie poprzednio miały na dziedzinę władz wykonawczych.

To byłby wielki plus istniejącego stanu rzeczy. Należy tylko spieszyć się z opracowaniem programu gospodarczego, bo już czas najwyższy dla rozpoczęcia planowej i dobrze obmyślanej sanacji. Program gospodarczy opracowany być winien w oparciu się nietylko o sfery polityczne, które z natury rzeczy dą-

żyłyby do wniesienia do zdrowych elementów walk partyjnych, ile o sfery gospodarcze, jako mające najwięcej rzeczowych kompetencyj. W tej materji znane są już uchwały niektórych zrzeszeń gospodarczych, jak np. Porozumienia Gospodarczego Związków Przemysłowych Polski Zach. i Południowej, dalej Rady Naczelnej Polskich Zrzeszeń Kupieckich i t. d. Rząd powinien pilnie zebrać wszystkie głosy w tej sprawie i zdecydować się na opracowanie programu gospodarczego w swem łonie i program ten po odpowiedniem rzeczowem uzgodnieniu z czynnikami gospodarczemi na podstawie otrzymanych od władzy ustawodawczej pełnomocnictw wcielić w życie.

Zaznaczyć należy, że odnosi się pewne wrażenie, jakby w zaznaczonym powyżej kierunku wypadki toczyć się zaczęły. Opracowanie programu gospodarczego jest rzeczą nader trudną, wymaga wielkiego zastanowienia i znajomości spraw gospodarczych do gruntu. Toteż, kto wie, czy nie dobrze się stało, że rząd obecny nie sili się nawet na ujawnienie odrazu skończonych programów, które byłyby opracowane dorywczo, lecz pragnie zagadnienie rozwiązać na podstawach solidnych. Tem się też zapewne tłumaczy zatwierdzenie postanowienia poprzedniego rządu z przed zamachu co do sprowadzenia prof. Kemmerera w celu właśnie zasięgnięcia jego opinji co do sposobu reorganizacji naszego życia gospodarczego, by na tej podstawie stworzyć wreszcie solidny program gospodarczy na bliższy lub na dalszy okres czasu. Skoro realizacja w ten sposób opracowanego programu zacznie wydawać dobre owoce, napewno przypłyną do nas kapitały zagraniczne, które przyspieszą odbudowę naszej tężyzny gospodarczej.

Najbliższe perspektywy gospodarcze kraju są obecnie dosyć różowe, co też uwidocznia się w pewnej stabilizacji kursu złotego, chociaż wytworzony przez zamach brak zaufania wróżył co innego. Pomimo przednówka nie odczuwa się w kraju braku zboża, wobec czego, zapewne, aż do przyszłych zbiorów będziemy mieli zapewnione dawki eksportowe, z zakresu zboża, które pozwolą utrzymać dotychczasową aktywność bilansu handlowego. Jednocześnie przewidywany jest niezły urodzaj, który w roku bieżącym, jako drugi z kolei, przyczyni się w wysokiej mierze do podniesienia dobrobytu warstw rolniczych, a tem samem wpłynie na zwiększenie ich siły kupna, co odbije się dodatnio na pracy innych działów gospodarki krajowej, które zresztą obecnie zaczynają wykazywać już pewne ożywienie, częściowo sezonowe, częściowo zaś wywołane zakupami ze strony rolnictwa. W tej perspektywie ogólno-gospodarczej realizacja dobrego programu gospodarczego stworzyć może istotnie pomyślne warunki rozwoju pracy narodowej, bez wielkiego oglądania się na ogólno - europejski kryzys gospodarczy, który Polsce, jako krajowi samostarczalnemu, rzeczywiście nieomal na skalę Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, niewiele zaszkodzi na drodze do uruchomienia życia gospodarczego. **St. Cz.**

Nadzwyczajny Zjazd Porozumienia Gospodarczego Zach. i Poł. Polski.

Zjazd Porozumienia Gospodarczego Związków Przemysłowych Zachodniej i Południowej Polski, odbyty w dniu 5 czerwca br. w Krakowie, nosił charakter Zjazdu Nadzwyczajnego. Zwołany był w celu zajęcia stanowiska w sprawie zmian, jakie nastąpiły w naszych stosunkach politycznych. Głównym więc celem Zjazdu było ustosunkowanie się zachodnich i południowych sfer przemysłowych do wytworzonej sytuacji, oraz przedstawienie czynnikom odpowiedzialnym pewnych postulatów, odnoszących się do życia gospodarczego, w celu zwrócenia tymże czynnikom uwagi na fatalne położenie gospodarcze Państwa i na konieczność zmian polityki gospodarczej.

Zjazd przedewszystkiem uchwalił jaknajintensywniej współpracować z Rządem, wysyłając oświadczenie tej treści: „Sfery Przemysłowe Zachodniej i Południowej Polski wyrażają gotowość podjęcia natychmiastowej intensywnej współpracy z Rządem w celu uzdrowienia stosunków gospodarczych w Państwie". Pozatem związki zrzeszone wysunęły postulat rozbudowy państwowej Rady Handlowo-Przemysłowej w tym sensie, ażeby powiększyć jej kompetencje, zapewnić znaczniejszy wpływ oraz wprowadzić do niej zastępców porozumienia gospodarczego Związków przemysłowych Zachodniej i Południowej Polski. Tak samo Zjazd domaga się przebudowy innych doradczych komitetów: jak Komitetu Celnego, Państwowej Rady Kolejowej itp. w tym samym duchu.

Poza powyższemi tezami Zjazd Porozumienia Gospodarczego uchwalił zwrócić się do Rządu z prośbą o bezzwłoczne zwołanie konferencji przy udziale przedstawicieli Ministerstw: Skarbu, Przemysłu i Handlu, Kolei, pozatem Banku Polskiego, Banku Gospodarstwa Krajowego, oraz reprezentantów Porozumienia Gospodarczego w celu ułożenia tymczasowego programu w zakresie spraw kredytowych, dewizowych i pokrewnych. Zjazd Porozumienia upoważnił także swych delegatów w Warszawie do przedstawienia programu gospodarczego, opracowanego w swoim czasie przez Porozumienie Gospodarcze Zachodniej i Południowej Polski.

Pozatem zmieniono termin następnego zwyczajnego zebrania, które odbędzie się w Bydgoszczy, przesuwając jego datę z d. 18, 19 czerwca na 24, 25 czerwca b. r. S.

Świadczenia socjalne mają być zredukowane.

Bardzo ciekawe dane zakomunikował obecny Minister Pracy i Opieki Społecznej, dr. Jurkiewicz, w sprawach naszych najokropniejszych chorób gospodarczych: t. j. braku gotówki i świadczeń społecznych.

W szczególności co do ostatniej sprawy dr. Jurkiewicz wyłuszcza zasadnicze tezy prac, zdążających nareszcie do znacznego zmniejszenia ciężarów socjalnych.

Minister Pracy i Opieki społecznej, dr. Jurkiewicz, zapytany o najbliższe zadania jego resortu, oświadczył:

— Wobec coraz cięższych utyskiwań w ostatnich latach na zbyt wysokie obciążenie produkcji polskiej na rzecz ubezpieczeń społecznych, należy jak najrychlej ogłosić urzędową pracę o obciążeniach powyższych w Polsce z porównawczemi zestawieniami zagranicznemi i z podaniem zupełnie wiarogodnych zagranicznych źródeł.

Jeżeli się w pracy tej okaże, że w istocie obciążenie produkcji naszej wyższemi wkładami niż zagranicą, a w szczególności w państwach, z któremi moglibyśmy konkurować w poszukiwaniu i utrzymaniu rynku zbytu — powoduje trudności kokurencyjne dla tej produkcji — trzeba będzie wyciągnąć z tego odpowiednie konsekwencje.

Jestem przekonany, że uczynić to będzie można bez pogorszenia świadczeń na rzecz ubezpieczonych, przeciwnie, nawet przy ich ulepszeniu i wprowadzeniu świadczeń na wypadek niezdolności do pracy, starości i śmierci żywicieli rodzin przez zastosowanie następujących środków:

1. przez połączenie wszystkich poszczególnych rodzajów ubezpieczeń pracowników fizycznych oraz ubezpieczenia emerytalnego i na wypadek bezrobocia pracowników umysłowych, tak, aby zapobiec dublowaniu tych samych czynności w poszczególnych instytucjach ubezpieczeniowych.

2. Przez wyrównanie ryzyka ubezpieczeniowego poszczególnych zakładów ubezpieczeniowo - społecznych za pośrednictwem przymusowego związku państwowego.

3. Przez zastosowanie do ubezpieczeń długoterminowych systemu oszczędnościowego tylko pokrycia kapitałowego, ażeby usunąć potrzebę gromadzenia w obecnym czasie pełnych rezerw, nie obciążając zbytnio płatników, lecz część wydatków przerzucić na późniejszy okres. A ponieważ ubezpieczenia na starość i niezdolność do pracy pracowników fizycznych nie da się pomyśleć bez dopłaty państwowej, musi się dążyć do tego, ażeby dopłaty państwowe wprowadzić dopiero conajmniej po pięciu, a nawet dziesięciu latach, tymczasem zaś pokrywać wszystkie wydatki ze składek bieżących.

4. Przez konsekwentne dążenie do uproszczenia i potanienia administracji ubezpieczeń. Jednym ze środków wiodących do tego celu poza łączeniem poszczególnych gałęzi ubezpieczeniowych powinna być zupełna jawność gospodarki w tych instytucjach. Przejawiać się ona winna w ogłoszonych corocznie bilansach oraz rachunkach zysków i strat. Pierwsze takie ogłoszenie nastąpi wkrótce.

W instytucjach ubezpieczeniowych, gromadzących kapitały na przyszłe potrzeby, winien być zapewniony ścisły nadzór państwa, przez mianowanie przez władze nadzorcze przewodniczących władz instytucyj oraz przez wprowadzenie pewnej liczby członków z nominacji. Dzięki takim reformom przeprowadzić będzie można zasadę: jak najlepszych świadczeń przy jak najmniejszych wydatkach administracyjnych, oraz usunąć bardzo niezdrowy objaw nierówności obciążenia produkcji na cele omawiane w poszczególnych dzielnicach przy możliwem jego zmniejszeniu w dzielnicach najbardziej obciążonych.

W związku z powyższemi reformami należy bezzwłocznie ujednostajnić nadzór i orzecnictwo nad instytucjami ubezpieczeń społecznych przez stworzenie kolegjalnych organów orzeczeniowych dwóch instancyj, orzekających przy udziale fachowego urzędnika, przedstawicieli ubezpieczonych i pracodawców. Kolegja te działałyby na tych samych zasadach w całej Polsce i w stosunku do wszystkich działów ubezpieczeniowych.

Dzięki wprowadzeniu takiego stanu rzeczy usuniętą zostanie różnordność nietylko dzielnicowa, ale i różnorodność w poszczególnych rodzajach ubezpieczeń w tej samej dzielnicy.

Ze Związku Fabrykantów.

OKÓLNIK VIII.

1. **O informacje.**

Zwracamy się ponownie do wszystkich naszych członków, ażeby donosili nam do Związku o wszelkich zmianach zachodzących w przedsiębiorstwach, wszelkich swych potrzebach i niedomaganiach.

2. **Sekcja Przemysłu Metalowego.**

W dniu 7. b. m. została ukonstytuowana Sekcja Przemysłu Metalowego. Do Zarządu Sekcji weszli pp.: Dr. inż. A. Kręglewski, inż. Kopczyński, p. Kopczyński, przedstawiciel Firmy Inventia oraz firmy Nitsche i Ska.

3. **Przepisy wyborcze dla Kas Chorych.**

Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej wydało rozporządzenie z dnia 24 marca 1926 (Dz. U. P. Nr. 44 z r. 1926) normujące dokładnie przepisy wyborcze dla Kas Chorych.

4. **Zniesienie automatycznych ulg celnych dla żelazo-krzemu i żelazo-manganu.**

Wobec powstania produkcji krajowej żelazo-manganu i żelazo-krzemu ulgi celne na powyższe surowce nie będą przez Ministerstwo Skarbu udzielane.

5. **Wyjaśnienia uzupełniające taryfę celną.**

Ministerstwo Skarbu wydało rozporządzenie z dnia 12 lutego 1926, ogłoszone w Dz. U. P. Nr. 51 z r. 1926, które podaje dokładne wyjaśnienia poszczególnych pozycji taryfy celnej obecnie obowiązującej.

6. **Zmiana i uzupełnienia taryfy towarowej polskiej.**

Rozporządzeniem Ministra Kolei z dnia 4 maja 1926 (Dz. U. P. Nr. 45 z r. 1926) wprowadzone zostały zmiany i uzupełnienia obecnie obowiązującej taryfy towarowej polskich kolei normalnotorowych.

7. **Zmiany przepisów o postępowaniu celnem.**

Ministerstwo Skarbu rozporządzeniem z dnia 26 kwietnia 1926 (Dz. U. P. Nr. 44, 1926) wydało nowe przepisy, dotyczące postępowania celnego, odnoszącego się do towarów sprowadzanych z zagranicy. Towary te mają być zadeklarowane w granicznych urzędach celnych najdalej w ciągu 6 dni od dnia nadejścia, zaś w wewnętrznych urzędach celnych najdalej w ciągu 6 dni od dnia nadejścia, zaś w wewnętrznych urzędach celnych najdalej w ciągu 30 dni od dnia nadejścia. Między linją celną a urzędem celnym nie wolno towarów zatrzymywać, składać, przeładowywać, z wyjątkiem wypadków koniecznych. Deklarację powinna złożyć osoba uprawniona do rozporządzenia towarem. Jako taką uważa się odbiorcę towaru wymienionego w liście przewozowym lub tego, który udowodni to uprawnienie wykupionym listem kolejowym przewozowym, konasamentem lub prawomocną cesją. O ile osoba po upływie wymienionych terminów nie zgłosi towaru, urząd celny urzędownie przeprowadzi czynności celne.

Przesyłki kolejowe idące tranzytem przez Polskę winny być zaopatrzone w dwa egzemplarze deklaracji celnej, według przepisanego formularza.

8. **Właściwość sądów w sprawach o przestępstwa przewidziane w prawie czekowem.**

Ustawą z dnia 22 kwietnia 1926 r. przewidziano, że do orzekania spraw o przestępstwa przewidziane w ustawie czekowej są właściwe sądy powiatowe. Na terenie Rzeczypospolitej przestępstwa te uważane są jako przekroczenie.

9. **Ułatwienia w ruchu granicznym między Polską a Czechosłowacją.**

Konwencja między Polską a Czechosłowacją normująca mały ruch graniczny, podpisana w Pradze z dnia 30 maja 1925 została ogłoszona w Dz. U. P. Nr. 43 z r. 1926.

10. **Umowa Polsko-Czeskosłowacka w przedmiocie uregulowania stosunków prawno-finansowych.**

Z dniem 29 kwietnia 1926 weszła w życie umowa polsko-czeskosłowacka w przedmiocie uregulowania stosunków prawno-finansowych, ogłoszona w republice Czeskosłowackiej dnia 29 kwietnia 1926 (Zbiór Ustaw i Rozporządzeń Nr. 33/26, poz. 56 z dnia 29 kwietnia 1926). Z ważniejszych spraw uregulowanych tą umową jest przepis art. 62 itd. postanawiający, że obywatele polscy, którzy przed dniem 26 lutego 1919 r. złożyli kwoty pieniężne w instytucjach finansowych, znajdujących się na terenie obecnej Republiki Czeskosłowackiej, mogą obecnie zażądać wypłaty zdeponowanych pieniędzy wraz z odsetkami po kursie 1 korona austro-węgierska równa się K. 3.— w myśl art. 62. Umowy, znoszącej wszelkie ograniczenia i postanawiającej, że obywatele polscy winni być traktowani tak samo jak obywatele czeskosłowaccy. Zainteresowane osoby mogą przez to zwrócić się po zwrot pieniędzy wraz z narosłemi odsetkami bezpośrednio do instytucyj finansowych w Republice Czeskosłowackiej, w których mają zdeponowaną gotówkę z powołaniem się na umowę polsko-czeskosłowacką w przedmiocie finansowym-prawnym, ogłoszoną w Republice Czeskosłowackiej w zbiorze Ustaw i Rozporządzeń Nr. 33/26, poz. 56 z dnia 29. IV. 26.

Zwracamy uwagę na termin 6-miesięczny, bieg którego rozpoczął się z dniem **29 kwietnia 1926,** ustalony w § 69 umowy finansowo-prawnej, w którym to terminie należy wnosić podania bezpośrednio do właściwych urzędów czeskosłowackich o wydanie zatrzymanych swego czasu depozytów.

11. **W sprawie waloryzacji stawek taryfy celnej.** Odnośnie do zamierzonej przez Rząd waloryzacji obowiązujących obecnie stawek taryfy celnej donosimy, że chwilowo nie zanosi się na to, by pobierano opłaty cłowe według parytetu złotego.

12. **Propaganda życia gospodarczego w Polsce w Anglji.**
Ministerstwo Przemysłu i Handlu komunikuje nam, że Tygodnik Ekonomiczny publikowany przez dziennik „Times" tak zw. (Trade and Engineering Supplement) wyda w jesieni specjalny numer poświęcony Polsce. Ministerstwo wzywa do zgłaszania ogłoszeń firm polskich w celach reklamowych. W tej sprawie należy odnieść się do Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

13. **Ulgi dla Przemysłu Metalowego, zrzeszonego w Związku Fabrykantów przy nabywaniu żelaza.**
Zarząd Związku Fabrykantów uzyskał na konferencji z Syndykatem Hut Żelaznych następujące ulgi:

1. Co do nadpłat (Ueberpreise) mają firmy za pośrednictwem naszego Związku przedstawić propozycję obniżenia dotychczasowych nadpłat. Sprawa ma być na podstawie oficjalnego oświadczenia Dyrekcji załatwiona dla nas w sensie korzystnym.
2. Żadne specjalne rabaty nie będą udzielone poszczególnym firmom lub spółkom zakupu, a w każdym razie rabaty udzielone innym Związkom, będą udziałem członków zrzeszonych Związków. Stawki rabatowe wynoszą w kategorji I. 4%, 2% za dobrą specyfikację, 3% za gotówkę.
3. W sprawie kredytów otwartych mają poszczególne zrzeszone Związki przedstawić propozycję dotyczącą wysokości kredytu, jaki ma być udzielony poszczególnym członkom. Syndykat Hut. Żelaznych oświadcza, że wywrze nacisk i postara się przeprowadzić w ciężkim przemyśle te same warunki płatności wobec przemysłu przetwórczego, jakich żąda Syndykat od swoich odbiorców. Kwestja powyższa pozatem będzie przedmiotem obrad plenum Syndykatu.
4. Weksle z 3-miesięcznym terminem płatności będą również przyjmowane od 31 maja b. r., a stopa dyskontowa wynosić będzie 15% nie zaś 24%, jak dotąd.
5. Żelazo nabywane celem wywozu po przeróbce będzie oddawane po każdorazowych cenach światowych.

Tem samem uzyskaliśmy wszystko, co w danej chwili było możliwe. Przeprowadzenie reszty postulatów zależeć będzie od oświadczenia się plenum Syndykatu Polskich Hut Żelaznych, przyczem Dyrekcja Hut oświadczyła, że postulaty nasze gorąco poprze.

Zaznaczamy, że te rezultaty są wynikiem tylko pierwszej konferencji, i że co do sprecyzowania naszych postulatów zostanie w najbliższych dniach opracowany szczegółowy memorjał i przedłożony Dyrekcji Syndykatu.

Komunikat Izby przemysłowo-handlowej w Poznaniu.

Cło od żywicy. Na wniosek Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie Ministerstwo Skarbu zadecydowało reskryptem z dnia 15 maja br. L. dz. 5913/III/26, że do żywicy kumaromowej, jako surogatu żywic gumowych, należy stosować poz. 87 p. 5 taryfy celnej ze stawką 25 zł od 100 kg.

Ulgi w państwowym podatku przemysłowym przy eksporcie. Ministerstwo Skarbu przypomina, że zwolniony jest całkowicie od podatku obrotowego eksport następujących artykułów: kopalniaki, słupy telegraficzne, węgiel kamienny i brykiety, sól kamienna, wosk ziemny, dolomit surowy i palony oraz papierówka za wyjątkiem osikowej, tudzież nasiona buraków cukrowych, traw, warzyw i zbóż. Ponadto zaznacza się, że na mocy ustawy o podatku przemysłowym z dnia 15 lipca 1925 r. (Dz. U. Nr. 79 poz. 550) zwolniony jest od dnia 1 lipca 1925 r. zupełnie od podatku obrotowego eksport wszelkiego rodzaju półfabrykatów i wyrobów gotowych. Dowody wywozu towarów zagranicą każdy eksporter obowiązany jest, pod rygorem utraty prawa korzystania z przewidzianych ulg, przedłożyć przed upływem 2 miesięcy władzom podatkowym. Ponadto, o ile chodzi o nasiona, winien eksporter przedłożyć zaświadczenie związków nasiennych (Izb rolniczych, wydziałów nasiennych, towarzystw rolniczych), że rzeczywiście eksportowano nasiona selekcyjne.

Zwolnienie pieniężnych wkładów obywateli polskich w Czechosłowacji. Z dniem 29 kwietnia b. r. weszła w życie umowa polsko-czeskosłowacka w przedmiocie uregulowania stosunków prawno - finansowych, ogłoszona w Republice Czeskosłowackiej dnia 29 kwietnia b. r Do ważniejszych spraw, uregulowanych tą umową, należą przepisy postanawiające, że obywatele polscy, którzy przed dniem 26 lutego 1919 r. złożyli kwoty pieniężne w instytucjach finansowych, znajdujących się na terenie obecnej Republik Czeskosłowackiej, mogą obecnie zażądać wypłaty zdeponowanych pieniędzy wraz z odsetkami po kursie 1 korona austro-węgierska — 1 koronie czeskiej. Zainteresowane osoby mogą zwrócić się po zwrot pieniędzy wraz z narosłymi odsetkami bezpośrednio do instytucyj finansowych w Republice Czeskosłowackiej, w których mają zdeponowaną gotówkę, z powołaniem się na umowę polsko-czeskosłowacką w przedmiocie finansowo-prawnym, zgłoszoną w Republice Czeskosłowackiej w Zbiorze Ustaw i Rozporządzeń nr. 33/26 poz. 56 z dnia 29 kwietnia b. r.

Należy zwrócić uwagę, że termin dla wnoszenia podań bezpośrednio do właściwych urzędów czeskosłowackich o wydanie zatrzymanych swego czasu depozytów został ustalony na 6 miesięcy, licząc od dnia wejścia w życie wspomnianej ustawy, t. j. od dnia 29 kwietnia 1926 r. Po tym terminie upada prawo żądania zwaloryzowania zdeponowanych pieniędzy.

Wyprzedaże towarów. Z dniem 8 maja 1926 r. obowiązuje wydane przez Wojewodę Poznańskiego rozporządzenie o wyprzedaży towarów, uchylające rozporządzenia byłych Prezesów Rejencji Poznańskiej i Bydgoskiej w tej kwestji. Według nowego rozporządzenia należy przed każdem ogłoszeniem wyprzedaży towarów powiadomić miejscową władzę policyjną, a w mieście Poznaniu i Bydgoszczy Izbę przem.-handlową, — o miejscu, terminie, i przyczynie wyprzedaży oraz dołączyć w dwuch egzemplarzach dokładny spis towarów przeznaczonych do wyprzedaży wedle rodzaju lub gatunku z uwzględnieniem ich ilości.

Doniesienie i spis towarów winien urządzający wyprzedaż podpisać swem imieniem i nazwiskiem, zaopatrzyć w datę i podać dokładny adres mieszkania urządzającego wyprzedaż lub jego zastępcy, przyczem należy wymienić, kto jest uprawniony do prowadzenia firmy. Przejrzenie wykazu jest dozwolone każdemu.

Powyższe postanowienia odnoszą się do wyprzedaży, urządzanych z powodu zwinięcia, przeniesienia i zmiany przedsiębiorstwa, zwinięcia pewnej gałęzi przedsiębiorstwa lub też pewnego gatunku towaru, albo celem usunięcia pewnego zapasu towarów z istniejącego składu, z braku miejsca lub z powodu zmian budowlanych lokalu, choroby, pożaru, powodzi itp. wypadków, spowodowanych siłą wyższą, podziału spadkowego oraz z powodu wyprzedaży, odbywającycli się we formie licytacji, jak i przy wyprzedażach poza stałą siedzibą przedsiębiorstwa.

Natomiast nie obowiązują powyższe postanowienia przy wyprzedażach sezonowych lub inwenturowych, o ile są jako takie w ogłoszeniu oznaczone oraz są normalnie

w użyciu w obrocie danego przedsiębiorstwa. We wszystkich przedsiębiorstwach handlowych mogą się odbyć w ciągu roku kalendarzowego tylko dwie takie wyprzedaże, trwające nie dłużej niż 2 tygodnie i to jedna wyprzedaż jako sezonowa lub inwenturowa, druga tylko jako sezonowa. Wyprzedaże te mogą się odbywać jedynie w czasie od 1 stycznia do 15 lutego i od 1 lipca do 15 sierpnia.

Niezastosowanie się do powyższych przepisów jest karalne, o ile inne przepisy karne nie będą miały zastosowania, grzywną do 150 zł lub też aresztem.

Stosunki handlowe z zagranicą. Firma Ing. Petrisqui et Steuermann w Buenos Aires, Calla Lavalle 678 pragnie nawiązać stosunki handlowe z firmami polskiemi, mogącemi eksportować artykuły do Argentyny. Chodzi przedewszystkie o artykuły masowe, jakoteż o wyroby, któreby cenami odpowiadały tamtejszemu rynkowi (np. naczynia z aluminium).

Jak powyższa firma donosi, jest w całej Argentynie bardzo dobrze wprowadzona i rozporządza odpowiednim personelem dla podróży, tak, że mogłaby ewentl. ręczyć za sprzedaż pewnej ilości towarów rocznie.

Jako referencje podaje następujące firmy:

1. Senor R. Freidkiss a/c Pampa Grain et Co. Tres Arrovos, F. C. Sud. Argent.,
2. Senor Miguel de Camino secretar „Asociacion del Trabajo" escritor argentino, Buenos Aires, Calle Florida 524.
3. Izba Handlowa Buenos Aires, Pasaje Guemes.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu w Warszawie zwróciło się do Poselstwa Rz. P. w Buenos Aires z prośbą o bliższe informacje o firmie Ing. Petrisqui et Steuermann.

Zainteresowani zechcą się zgłosić w Izbie przemysłowo handlowej w Poznaniu.

W **Bułgarji** otwierają się poważne widoki zbytu filmów kinematograficznych naświetlanych i nienaświetlanych. Wszelkie przyrządy kinematograficzne uiszczają cło w wysokości 600 lewów złotych od 100 kg włącznie 20 proc. taksy statystycznej i. t. p.

Nawiązując do poprzednich komunikatów Izba przemysłowo-handlowa w Poznaniu podkreśla raz jeszcze znaczenie **Rumunji** jako rynku zbytu na wszelkie artykuły garbarskie, których w roku 1925 przywieziono ca 740 wagonów. Zaznaczyć należy, że przemysł rumuński uzależnia import towarów od ich jakości. Dokładniejszych informacyj udziela Izba przemysłowo-handlowa w Poznaniu.

Na **Węgrzech** istnieje duże zapotrzebowanie na wszelkiego rodzaju narzędzia rzemieślnicze i artykuły żelazne i stalowe, jako to meble, maszyny do pisania, maszyny do mierzenia i liczenia, wagi, pulweryzatory, nożyce itp.; pozatem stal — fryzarki, blachy stalowe i żelazne, przyrządy miernicze, instrumenty chirurgiczne, sierpy, świdry, zwykłe i spiralne, młoty, obcęgi, szufle, łopaty, kowadła, pilniki, widły, szpilki i igły (które nie są w kraju wyrabiane), resory, druty, lane naczynia kuchenne, łyżki i widelce, naczynia aluminiowe, destylatory itp.

Nawiązując do poprzednich komunikatów Izba przem.-handlowa w Poznaniu zaznacza, że poważne możliwości eksportu grzebieni przedstawia **Grecja,** a zwłaszcza pożądany jest import zwykłych grzebieni rzadkich z celuloidu, grzebieni gęstych z szyldkretu i galanitu, następnie grzebieni ozdobnych z szyldkretu i kości słoniowej. Wogóle rynek grecki wykazuje zapotrzebowanie na artykuły z tej dziedziny, posiadające charakter luksusowy.

Pewne firmy amerykańskie poszukują przedstawicieli na Polskę na pakuły transmisyjne używane do automobili Forda, na gumę w arkuszach, służącą do podeszew gumowych, akcesorja do wycinania podeszew i przypasowywania do każdej pary obuwia, na amerykańskie artykuły radio i na kulki bronzowe używane przy konstrukcji automobili.

Bliższych informacyj udziela Izba przemysłowo-handlowa w Poznaniu.

Jak nas Wydział Ekonomiczny Konsulatu Rzeczypospolitej Polskiej w Berlinie informuje, związek reńsko-westfalskich handlarzy blachą cynkową podwyższył ceny sprzedaży o 8,1 proc.

Przemysł krajowy. Zakłady Elektro Sp. z o. o. w Łaziskach Górnych — biuro w Katowicach ul. Powstańców 46 podjęły produkcję żelazo-krzemu o zawartości około 75 proc. Si.

Komunikat Targu Poznańskiego.

Eksport do Finlandji przy konkurencyjnych cenach mogą mieć następujące artykuły polskie poważny zbyt na rynku finlandzkim: mydła, artykuły chemiczne, farmaceutyczne, perfumerja i artykuły kosmetyczne, dalej z działu drzewnego: meble gięte i ołówki.

Ponieważ polski przemysł fabrykuje powyższe artykuły w wysokich gatunkach, należy się zainteresować wzmiankowanym rynkiem zbytu, a wszelkich informacyj w tym kierunku udzieli Wydział Zagraniczny Miejskiego Urzędu Targu Poznańskiego, Poznań, Głogowska 42.

Przedstawiciel Targu Poznańskiego w Egipcie, firma eksportowo-importowa, mająca również rozległe stosunki w Syrji i Palestynie, podejmuje się wprowadzenia na tamtejszych rynkach różnych towarów polskich, nadających się dla powyższych krajów.

Polska firma z Charbinu interesuje się eksportem z Polski do Chin następujących wyrobów: olejów mineralnych (należy przesłać próby i cenniki), płytek terrakotowych ściennych i podłogowych (próby, katalogi i rysunki), maszyny i narzędzia rolnicze (katalogi i cenniki), siekiery piły, pilniki (siekiery ciesielskie i do rąbania drzewa, piły 4, 4½ i 5 stóp długości, pilniki 5, 6 i 7 cali do ostrzenia pił, (pożądane katalogi, cenniki i próby po jednym okazie), maszyn wszelkiego rodzaju (pożądane rysunki i cenniki).

Katalogi mogą być w języku polskim, angielskim, rosyjskim lub niemieckim, ceny fob Hamburg, Gdańsk lub Dajren, względnie franco stacja Mandżurja (granica Syberji i Chin) włącznie z opakowaniem i oznaczeniem wagi netto i brutto oraz objętości w opakowaniu w stopach kubicznych.

Firma eksportowo-importowa ze Smyrny (Mala Azja) pragnie wejść w kontakt z firmami polskiemi interesującymi się zbytem na tamtejszym rynku. Przedewszystkiem interesuje się wyrobami tekstylnymi, flanelą drukowaną, szyrtingami, oxfordami oraz innemi.

Firma w Smyrnie (Azja Mniejsza) poszukuje nawiązania stosunków z dostawcami drzewa budowlanego. Wobec rozbudowy miasta jest obecnie wielkie zapotrzebowanie na ten artykuł. Adres w biurze Miejskiego Urzędu Targu Poznańskiego, Poznań, Głogowska 42.

Przedstawiciel Targu Poznańskiego w Beyrouth (Syrja) komunikuje, że na tamtejszym rynku mogłoby znaleźć zbyt wiele towarów polskich, ponieważ Syrja nie posiada własnego przemysłu.

Syrja sama eksportuje jedynie: skóry baranie, koźle, oraz futra lisie. Pistacje, gumę arabską, wełnę surową, flaki suszone.

Firmy polskie z różnych branż, które są zainteresowane w eksporcie do Syrji, zechcą nadsyłać zapytania do Miejskiego Urzędu Targu Poznańskiego, Poznań Głogowska 42.

W Bułgarji zniesiono z dniem 13 b. m. wszelkie zakazy wwozowe a równocześnie weszła w życie nowa taryfa celna z działaniem wstecz od 24 marca r. b. Uprzednio już podwyżka taryf celnych była wzięta przez władze celne Bułgarji o tyle pod uwagę, że pobierano kwoty jako depozyta przy cleniu towarów importowanych do Bułgarji według uprzednio obowiązującej taryfy. Eksporterzy do Bułgarji obecnie otrzymują odnośne rozrachowania.

W Kolonji angielskiej British Togo na wybrzeżu Aschanti w zachodniej Afryce życie gospodarcze bardzo intensywnie się rozwija. Ogólna liczba mieszkańców obecnie wynosi 2½ miljona, w tem 2300 ludzi europejczyków. Głównem miastem tego wybrzeża jest miasto Accra o ludności 40000 mieszkańców.

Dla przemysłu polskiego otwiera się obecnie, jak nam donoszą, korzystny rynek zbytu dla obuwia, roczny kontyngent wwozu mniejwięcej 25000 funtów szterlingów, rowerów (bez cła) roczny kontyngent mniejwięcej 12000 funtów szterlingów, dalej dla cementu, kapeluszy i czapek oraz wszelkich tekstylji oraz materjałów budowlanych i

części budowlanych. Głównym towarem eksportowym tamtejszym jest kakao. Wywóz jego wyraża się cyfrą 7½ miljona funtów szterlingów. Ogólna cyfra importu przedstawia się w cyfrze 8 000 000 funtów szterlingów za rok 1924 Wszelkich bliższych informacyj udziela Miejski Urząd Targu Poznańskiego.

1. Poważna firma w Macedonji poszukuje chodaków drewnianych (trepy) oraz gumy na podwiązki w wielkich ilościach. Korespondencja niemiecka.

2. Większa firma importowa drzewna z Niemiec poszukuje poważniejszych partyj dłużyc sosnowych i pragnie wejść w kontakt z zainteresowanemi firmami. Korespondencja niemiecka.

3. Rumuńska firma importowa poszukuje maszyn i urządzeń dla kuźni oraz lodowni. Korespondencja niemiecka.

4. Poważna firma eksportowa na konserwy rybne (w oliwie i w soli) w Marokko poszukuje reprezentanta na Polskę. Korespondencja francuska.

5. Większa firma importowa w Bułgarji poszukuje przedstawicielstwa na Bułgarję dla stali, żelaza sztabowego, blachy cynkowanej. Korespondencja niemiecka.

6. Amerykańska firma produkująca naczynia laboratoryjne stalowe, wewnątrz wylewane szkłem, poszukuje zastępcy w różnych krajach. Korespondencja angielska.

7. Większa firma importowa z Indji angielskich poszukuje papieru krepowego w wielkich ilościach. Korespondencja angielska.

Poważna firma importowa z Algieru francuskiego poszukuje zastępstwa na Algier dla materjałów bawełnianych orz wełnianych. Korespondencja francuska.

Bliższych informacyj oraz adresów udziela Miejski Urząd Targu Poznańskiego, Poznań, Głogowska 42.

Przesyłki do Brazylji. Wobec coraz bardziej ożywionych stosunków z Brazylją przypominamy, że do przesyłek frachtowych do Brazylji należy odłączyć faktury konsularne (w których zaznacza się pochodzenie towaru). — Fakturę taką winien uzyskać ekspedytor towaru w porcie załadowania (Gdańsk-Hamburg) od tamtejszego Konsulatu Brazylijskiego, a to dla tego, że w fakturze musi być wymieniona dokładnie nazwa okrętu, narodowość i data odejścia jego oraz inne t. p. dane, których fabrykant naprzód wiedzieć nie może. Taksa za fakturę konsularną wynosi: przy wartości do £ 200,— $ 2,20 za każdych następnych £ 100 po 55 cent. amer.

Konsulat Polski w Algierze donosi nam, że z Oranu zwracano się do niego z zapytaniami w sprawie importu polskiego drzewa a to budulca oraz klepek do beczek. Zainteresowani eksporterzy bliższych wiadomości uzyskać mogą w Wydziale Zagranicznym Miejskiego Urzędu Targu Poznańskiego. Dobry zbyt znajdą w Algierze cukier i nasiona wyki. Algier eksportuje włókna roślinne, wina, oliwę i mineralne fosfaty oraz rudę żelazną. Przy ostatnich dwóch produktach możnaby uzyskać dla Polski poważniejszy kontyngent eksportu węglowego do Afryki Północnej.

Firma holenderska poszukuje nawiązania stosunków z fabrykami polskiemi, pragnącemi eksportować do Holenderskich Angielskich Kolonji Ameryki Południowej i Afryki. Interesuje się wszelkiemi artykułami, które się nadają na tamtejsze rynki.

Firma angielska z Great Grimsby poszukuje z Polski większych partyj wełny drzewnej. Prosi o oferty z podaniem cen. Bliższy adres w Miejskim Urzędzie Targu Poznańskiego.

Firma z Palestyny w Cabasso, interesuje się importem z Polski wszelkich artykułów, nadających się na rynek tamtejszy. Może przyjąć reprezentację firm polskich.

Eksport do Persji. Przedstawiciel Targu Poznańskiego w Tauris (Persja) przybędzie do Poznania w końcu czerwca celem nawiązania stosunków handlowych z przemysłem polskim. Firmy polskie, które są zainteresowane w eksporcie do Persji, proszone są o podanie swego adresu i nadsyłanie katalogów i cenników (podwójnych) do Miejskiego Urzędu Targu Poznańskiego, Głogowska 42.

Persja, nie posiadająca własnego przemysłu jest doskonałym rynkiem zbytu dla wszelkich wyrobów fabrycznych, jak również dla ziemiopłodów oraz przetworów rolnych.

Poważna i solidna firma eksportowa holenderska z Amsterdamu poszukuje przedstawiciela w Polsce na śledzie i bydlingi. Bliższych informacyj udziela Miejski Urząd Targu Poznańskiego.

Inżynier, Polak z Charbinu poszukuje dostawy z Polski okuć żelaznych do drzwi i okien oraz zamków do drzwi Prosi o nadesłanie cenników i katalogów na te wyroby z opisem, rysunkami, ewtl. fotografjami. Cenniki są pożądane w językach polskim, rosyjskim, niemieckim i angielskim, ewtl. w innych. Ceny mogą być podane fob Gdańsk lub Hamburg, lub o ile można Dajren.

Zapytania skierowywać do Miejskiego Urzędu Targu Poznańskiego, Głogowska 42.

Firma perska z Meszed interesuje się nawiązaniem stosunków handlowych z Polską. Firma ta pragnie sprowadzać z Polski następujące towary: sukna, przędzę, wyroby galanteryjne, ewlt. różne inne.

Z drugiej strony chciałaby eksportować do Polski następujące towary perskie: (w większych partjach) bawełnę, wełnę, ryż, migdały, suszone owoce rozmaitego gatunku, gummidragant, skóry surowe owcze, skóry kozłe, surowe, obrobione skóry kozłe i baranie.

Wszelkie zapytania skierowywać pod adresem Miejskiego Urzędu Targu Poznańskiego, Głogowska 42.

Firma ze Smyrny interesuje się importem z Polski drzewa budowlanego. Bliższy adres udziela Miejski Urząd Targu Poznańskiego, Głogowska 42.

KRONIKA

Podwyższenie taryf towarowych.

Ministerstwo Kolei donosi: Rok ubiegły, począwszy od maja 1925 r. był w zaresie taryf kolejowych okresem comiesięcznych prawie zniżek, wywołanych mniemaniem, że tą drogą uda się ulżyć wytwórczości krajowej, przechodzącej ciężkie przesilenie. Zniżki te, dokonywane kosztem budżetu kolejowego, utrudniały niepomiernie jego zbilansowanie. Dlatego, kiedy w następstwie została wysunięta jako bezwzględna konieczność sprawa zrównoważenia budżetu ogólno-państwowego, poprzednia Rada ministrów uchwałą z dnia 24 kwietnia r. b. postanowiła równocześnie z redukcją wydatków zwiększyć dochodowość przedsiębiorstw państwowych.

Stąd kolejom przypadło zadanie zwiększenia wpływów o 50.000.000 zł ponad sumę, ustaloną pierwotnie w budżecie na r. b.

Wobec tego wypadło podnieść schematy wszystkich klas taryfowych o 10 proc. na odległościach do 300 klm i 5 proc. na odległościach dalszych, a ponadto podwyższyć o 5—15 gr za 100 kg opłaty stacyjne.

Nowe opłaty przewozowe, obliczone według zasad, wyżej podanych, wprowadzone będą w życie z dniem 10 czerwca r. b.

Ponieważ jednak równocześnie różniczkowanie schematów taryfowych nie przerywa się na 600 km, jak było dotąd, ale prowadzone jest i dalej, przeto w wyniku ostatecznym nowe opłaty dają zwyżkę: na odległościach do 100 km około 18 proc. — 20 proc., na odległościach do 300 km około 12 proc. — 15 proc., na odległościach do 500 km około 10 proc. — 12 proc., na odległościach do 800 km około 0 proc. — 5 proc., na odległościach do 1000 km około 5 proc. — 0 proc. (minus).

Równocześnie wprowadzony będzie szereg nowych ulg taryfowych, pożądanych dla ekspansji w kraju i zagranicą naszej wytwórczości przemysłowej i wolnej, a mianowicie dla przewozu np. zbiorowych przesyłek drobnicowych, kainitu z Kałusza i Stebnika, węgla na odległości dalsze, jarzyn i warzyw do okręgów górniczych, drzewa budulcowego do odbudowy, wywozu zagranicę ferromanganu, oleju kreozotowego, soli glauberskiej, kwasu solnego i węgla drzewnego. Wreszcie zrównany będzie pod względem taryfowym wywóz drzewa przez Grajewo.

W tych warunkach wprowadzana od 10 czerwca r. b. podwyżka taryf musi być uznana za bardzo umiarkowaną,

zwłaszcza jeżeli uwzględnić, że od maja r. ub. do chwili obecnej wskaźnik cen hurtowych podniósł się o 118—165, a taryfa pomimo podwyżki nie powraca nawet do poziomu z przed maja roku ubiegłego i nie przestaje być najtańszą taryfą w Europie, o wiele niższą od taryfy sąsiednich kolei niemieckich i czechosłowackich.

Udogodnienia w płaceniu podatków.

Dotychczasowy system wpłacania podatków w kasach skarbowych na podstawie ustnych oznajmień lub pisemnych deklaracyj, sporządzanych przez płatników, wywoływał wiele nieporozumień w wypadkach mylnego zadeklarowania wpłat bądź na inny podatek niż się należało, bądź też na niewłaściwy rok podatkowy i t. p. Pomyłki takie odbijały się częstokroć szkodliwie na interesach płatników, którzy niejednokrotnie byli narażeni z tego tytułu bez potrzeby na kroki egzekucyjne.

Chcąc uchronić płatników od tego rodzaju niewłaściwości, a zarazem zmniejszyć nieproduktywną pracę przy prostowaniu mylnych zarachowań, powstałych wskutek niewłaściwego zadeklarowania wpłaty, Ministerstwo Skarbu zarządziło, aby kasy skarbowe począwszy od 1 lipca 1926 r. przyjmowały wpłaty podatków na podstawie pisemnych deklaracyj płatniczych lub za okazaniem nakazów płatniczych, sprawdzony uprzednio przez urzędnika, prowadzącego księgi biercze. Dlatego też płatnicy podatków będą kierowani przed dokonaniem wpłaty do tego urzędnika, o ile nie dopełnią tego warunku z własnej inicjatywy.

Podania o przywóz towarów zakazanych na lipiec i sierpień.

Jak wiadomo, ustalony został kontyngent towarów, zakazanych do przywozu z zagranicy na lipiec i sierpień br. Zainteresowane firmy i osoby mogą więc już wnosić za pośrednictwem izb handlowych podania o zezwolenie na przywóz, które będą w poszczególnych wypadkach uwzględniane. Podania te muszą być sporządzane na każdy towar, kraj pochodzenia oraz miesiące oddzielnie, w przeciwnym razie nie będą rozpatrywane. Załączane być powinny również faktury i kopje faktur, stwierdzające istotność transakcji. Faktury czeskie i austrjackie muszą być zaopatrywane w zaświadczenia ministerstwa handlu w Pradze lub Wiedniu.

Przedłużenie terminu składania deklaracyj celnych.

Przypomina się zainteresowanemu kupiectwu, że termin składania deklarcyj celnych wewnątrz kraju przedłużony został z dotychczasowych dni 14 do 30-tu. W granicznych urzędach celnych termin ten w dalszym ciągu wynosi 6 dni.

Bilans Banku Polskiego.

Bilans Banku Polskiego z dnia 31 maja r. 1926 wykazuje wzrost zapasu złota o 57 tysięcy złotych do sumy 134,36 miljonów złotych. Zapas walut i dewiz zmniejszył się o 1,3 miljonów złotych brutto, osiągając sumę 53,4 miljony złotych — zmniejszyły się jednakże zobowiązania walutowe i reportowe o 1,49 miljonów złotych, wobec czego zapas walut i dewiz netto zwiększył się o 139 tysięcy złotych. Portfel wekslowy powiększył się o 2,4 miljony złotych do sumy 302,9 miljonów złotych oraz pożyczki zabezpieczone papierami zwiększyły się o 910 tysięcy złotych do sumy 30,3 miljony złotych. Rachunki żyrowe i inne zobowiązania zmniejszyły się o 30,9 miljonów złotych (73,1 miljonów złotych). Obieg biletów bankowych wzrósł o 33,4 miljony złotych (412,9 miljonów złotych), natomiast przyjęty do zapasu Banku stan monet srebrnych i bilonu zmniejszył się o 532 tysiące złotych (728 tysięcy złotych). Inne pozycje nie wykazują większych zmian.

Eksport węgla przez Gdańsk i Gdynię.

Według danych porównawczych przeładowano węgle z wagonów na okręty w portach Gdańsku, Gdyni i Tczewie w ciągu maja razem 308 500 ton, co stanowi o 15 proc. więcej niż w kwietniu, który pod tym względem uchodził za miesiąc rekordowy.

W czerwcu zapowiedziano przeładunek w Gdańsku z okrętów do wagonów 50.000 ton rudy żelaznej, która stanowić będzie dla kolei pożądany ładunek w kierunku odwrotnym próżnym. Przeładunek rudy z konieczności zająć musi część miejsc i środków przeładunkowych, używanych dotąd do węgla. Dlatego nie należy liczyć się z większym wzrostem przeładunku węgla w czerwcu.

W sprawie dostaw do rumuńskich kolei żelaznych.

Zgodnie z wiadomościami otrzymanemi z konsulatu naszego w Bukareszcie firmy polskie, które pragnęłyby wziąć udział w licytacjach na dostawy wyrabianych w Polsce artykułów dla kolei rumuńskich muszą przedewszystkiem zwrócić się z prośbą do odpowiednich dyrekcyj kolejowych w Rumunji o zapisanie ich na listę dostawców. Podania takie muszą być pisane w języku francuskim lub niemieckim przyczem pierwszeństwo będą miały te firmy, które są już dostawcami naszych kolei Tylko firmy zapisane mogą być zapraszane do wzięcia udziału w licytacji.

Ulgi na przejazd z uzdrowisk.

Wzorem r. ub. z dn. 15 maja wprowadza się w życie na okres do 31 października r. b. taryfę ulgową na przejazd powrotny z uzdrowisk krajowych mianowicie, za opłatą połowy ceny biletu klasy niższej, a więc w klasie I za połowę ceny biletu kl. II i t. d.

Z taryfy tej korzystać mogą osoby, przebywające w celach leczniczych lub wypoczynkowych w jednej z miejscowości leczniczych co najmniej przez 14 dni, oraz jadące na odległość powyżej 100 km. Dla otrzymania biletu ulgowego wymagane jest zaświadczenie, wydane przez zarząd zdrojowiska, względnie przez komisję uzdrowiskową.

Przedstawiciele sfer gospodarczych do Państwowej Rady Kolejowej.

Państwowa rada kolejowa otrzymała od izb handlowych memorjał w sprawie zmiany przepisów, dotyczących obliczenia przewozu w komunikacji bezpośredniej między stacjami kolei państwowych i prywatnych. Dotychczas przewóz ten obliczany jest za każdą odległość oddzielnie, co utrudnia przedsiębiorstwom, położonym przy stacjach kolei prywatnych, konkurencję z zakładami, położonemi przy stacjach kolei państwowych. Pewne straty, które mogłaby ponieść kolej państwowa przy takiem obliczaniu, kompensowałyby się przysporzeniem obrotu towarowego, gdyż obecnie znaczne ładunki przewożone są bądź samochodami bądź furmankami, szczególnie w Małopolsce Wschodniej, posiadającej 12 szlaków kolei prywatnych.

Przyjazd prof. Kemmerera.

Jak się dowiadujemy, po dłuższych rozmowach przygotowawczych rząd zdecydował się zaprosić prof. Kemmerera, by przyjechał do Warszawy celem przeprowadzenia studjów nad gospodarką finansową Polski.

Prof. Kemmerer zaproszenie przyjął i przybędzie do Warszawy w towarzystwie szeregu ekspertów amerykańskich z dziedziny bankowości, kasowości i administracji skarbowej. Przyjazd prof. Kemmerera spodziewany jest w końcu b. miesiąca.

Wspólna reprezentacja śląskich zrzeszeń gospodarczych.

W początku maja r. b. nastąpiło połączenie działających na Śląsku Górnym polskich zrzeszeń gospodarczych, reprezentujących interesy handlu (Polski Związek Towarzystw Kupieckich Woj. Śląskiego oraz Zjednoczenie Wielkiego Handlu Woj. Śląskiego), przemysłu (Zjednoczenie Przemysłu Polskiego na Śląsku) oraz bankowości (Związek Banków Woj. Śląskiego), które utworzyły Polski Związek Zrzeszeń Gospodarczych Województwa Śląskiego.

W skład Rady, jako naczelnego organu Związku, weszli pp.: inż. St. Grabianowski (prezes), W. Jerzykiewicz, pos. St. Janicki, dr. St. Czernecki (wiceprezesi), St. Ficowski, F. Golde, F. Rozkoszny, dr. Piechocki, J. Jeske, E. Wacław, A. Widy (członkowie).

Grecja. — Zakazy przywozu. — Na podstawie rozporządzenia Prezydenta Republiki Greckiej z dnia 22 stycznia 1926 r. został przedłużony do dnia 31 lipca 1926 r. zakaz przywozu następujących artykułów:

Poz. tar. celnej greckiej:	Nazwa towaru:
35 a, b, c, g	Czekolada i t. p.
144 b	Wyroby wykwintne z porcelany
246 a, 247 a, b, p. 1	Tkaniny jedwabne

251 a, b	Koronki, wyroby pasmanteryjne, pończosznicze, całkowicie z jedwabiu, lub z jedwabiu w połączeniu z innemi materjałami
252	Pokrycia na łóżka, story i t. p. z jedwabiu czystego lub półjedwabne
253	Szelki i t. p. z jedwabiu
254	Chustki do nosa, bielizna
255	Odzież gotowa
263 a, b, c, d	Pióra ozdobne
264 a, b, c, d, e, f, g	Sztuczne kwiaty, owoce i t. p.
266 c p. 1 i 2	Samochody nowe i używane o wadze do 800 kg i powyżej
285 b i c	Parasole i parasolki z czystego jedwabiu i półjedwabne.

Sprawa fabryki związków azotowych w Chorzowie.

Rząd niemiecki, który był dawniej właścicielem fabryki chorzowskiej, sprzedał ją kontraktem z dnia 24. 12. 1919 r. Towarzystwu, założonemu ad hoc tegoż samego dnia pod firmą: „Oberschlesische Stickstoffwerke".

Rząd polski, uważając rzeczony kontrakt za fikcyjny, zawarty w złej wierze i świadomie na szkodę państw, należących do t. zw. Ententy, nie uznał go i na podstawie art. 256 Traktatu Wersalskiego przejął fabrykę chorzowską, jako nadal stanowiącą własność państwową, na rzecz państwa polskiego.

Rząd niemiecki, po kilku nieudałych próbach rewindykacji Chorzowa, wniósł w tej sprawie skargę do Stałego Trybunału Sprawiedliwości Międzynarodowej w Hadze, opartą na tezie, iż Polska, likwidując wielką własność przemysłową, należącą do towarzystwa prywatnego, naruszyła przepisy Traktatu Wersalskiego (art. 92 i 297) oraz Konwencji Genewskiej (art. 6 i nast.).

Dotychczas nie mamy jeszcze obszernie motywowanego wyroku Trybunału; w każdym jednak razie z posiadanych obecnie wiadomości wynika, iż Trybunał zasadniczo przychylił się do tezy niemieckiej.

Inwestycje w porcie gdańskim.

Z udzielonej Radzie Portu pożyczki poczynione w porcie gdańskim cały szereg inwestycyj czysto portowych, które w znacznym stopniu powinny się przyczynić do podniesienia zdolności przewozowej tego portu. Część tych inwestycyj jest już wykonana, część zaś już zamówiona. Pożyczka powyższa wynosiła 8 milj. guld. gd., z których blisko 6 milj. guld. gd. jest już wydanych lub też zadysponowanych na zamówienia.

Port gdański, jako port stosunkowo przestarzały, bardzo mało miał urządzeń przeładunkowych. Temu brakowi starała się przeciwdziałać Rada Portu, zamawiając cały szereg dźwigów nowoczesnych, w związku ze zwiększonemi potrzebami w zakresie eksportu węgla. Masowy eksport tego artykułu bez specjalnych dźwigów z chwytaczami byłby bardzo utrudniony, a również dla importu rudy niezbędne są specjalne chwytacze. Rada Portu zamówiła 4-bramowe dźwigi 7-tonnowe dla północnej strony Wolnej Strefy, dalej 2 dźwigi parowe systemu Ardelt, 2 dźwigi 3-tonnowe również dla północnej Wolnej Strefy, 4 dźwigi 3-tonnowe dla strony południowej Wolnej Strefy i 6 ciężkich 7-tonnowych dźwigów dla nabrzeży u dworca Wiślanego, następnie jeszcze 2 małe dźwigi parowe, czyli razem 20 nowych dźwigów. Pozatem wybudowano mur nabrzeżny przydworcu Wiślanym za sumę przeszło 1 milj. guld. gd. Pozatem zamówiono dla portu gdańskiego urządzenia dla sygnalizacji w czasie mgły, co znacznie podniesie bezpieczeństwo wejścia statków podczas mgły. Również nabyto dla portu gdańskiego 300-konny holownik-łamacz i zamówiono dźwig pływający. Przewidziano też budowę magazynu i składu w Wolnej Strefie oraz domu mieszkalnego na 8 rodzin. Resztę z powyższych 6 milj. przeznaczono na remont gmachu zarządu, budowę nadbrzeży na wyspie Holm i inne drobne wydatki. Pozostaje z wymienionej pożyczki około 2 milj guld. gd. do dyspozycji Rady Portu.

Wyższa Szkoła Handlowa w Poznaniu.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu otwiera w jesieni 1926 roku Wyższą Szkołę Handlową z prawem publiczności, o charakterze szkoły akademickiej. Wyższa Szkoła Handlowa została zatwierdzona przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego i prowadzoną będzie zgodnie ze statutem i planem nauk przez Ministerstwo to zatwierdzonym. Wyższa Szkoła Handlowa obejmuje trzy lata studjów. Rok szkolny dzieli się na trzy trymestry. Plan nauk obejmuje wykłady, ćwiczenia i seminarja, obowiązkowe i do wyboru.

Pierwszy rok studjów będzie obejmował przedmioty ogólne; na drugim roku stosownie do wyboru słuchacza nastąpi pewna specjalizacja wykładów odpowiednio do działów Wyższej Szkoły Handlowej; na trzecim roku nastąpi zupełna specjalizacja według jednego z następujących działów: handlowy, bankowy, ubezpieczeniowy, komunikacyjny, konsularny i pedagogiczny, — ewentualnie dalszych jeszcze przez Kuratorjum Szkoły wprowadzonych.

Egzaminy odbywają się przy końcu każdego roku; po trzecim roku studjów następuje egzamin dyplomowy, na podstawie którego absolwenci otrzymują dyplom nauk handlowych, uznany przez państwo.

Niektóre wykłady będą się odbywały w Uniwersytecie wspólnie ze słuchaczami Uniwersytetu Poznańskiego, którego Senat zgodził się na dopuszczenie słuchaczów Wyższej Szkoły Handlowej do wykładów uniwersyteckich i na współudział profesorów w charakterze wykładających.

W skład profesorów wchodzi szereg wybitnych sił naukowych i praktyków, jak dyr. W. Sz. H. prof. Dr. Glabisz, dyr. Komunalnego Banku Kredytowego Dr. Adamczewski, Naczelnik Wydziału Ministerstwa Rolnictwa Dr. Borowik, red. St. Czarnowski, Minister Grabowski, radca wojewódzki inż. Magdziarski, prof. Dr. Nadobnik, prof. Dr. Nowakowski, prof. Dr. Ohanowicz, prof. Dr. Peretiatkowicz, Prezes Izby Przemysłowo-Handlowej i Giełdy Pieniężnej Dr. St. Pernaczyński, prof. Dr. Pęczalski, radca Ministerstwa Spraw Zagranicznych Ripa, prof. Dr. Rosiński, prof. Dr. Schramm, prof. Dr. Stelmachowski, mecenas Dr. St. Sławski, prof. Dr. Sułkowski, prof. Dr. Taylor, Syndyk Izby Przemysłowo-Handlowej Dr. St. Waschko, prof. Dr. Zalewski i wielu innych.

Plan nauk i statut Szkoły można otrzymać w biurze Dyrekcji Wyższej Szkoły Handlowej w Poznaniu.

Aby uzyskać prawo studjowania na Wyższej Szkole Handlowej, należy się zapisać w charakterze studenta (studentki), bądź wolnego słuchacza (wolnej słuchaczki). Warunkiem przyjęcia jest wykazanie się świadectwem z ukończenia szkoły średniej, ogólnokształcącej lub specjalnej. Absolwenci szkół prywatnych polskich oraz obcych mogą być przyjęci w charakterze studentów (studentek) Wyższej Szkoły Handlowej, wzgl. wolnych słuchaczy (słuchaczek) tylko wtedy, jeżeli świadectwa szkół średnich, które ukończyli, uznane zostały przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświeceenia Publicznego za równoznaczne ze świadectwami dojrzałości państwowych szkół polskich.

Zapisy przyjmuje Dyrekcja Wyższej Szkoły Handlowej począwszy od dnia 7 czerwca br. (poniedziałek) w godzinach od 9 do 12, tymczasowo w lokalu Izby Przemysłowo - Handlowej w Poznaniu, Aleje Marcinkowskiego 3, I p.

Przy zapisach należy przedłożyć metrykę urodzenia oraz oryginalne świadectwo z ukończenia jednej z wyżej wymienionych szkół średnich. Wpisowe wynosi 20 zł, czesne zaś miesięcznie zł 30; ponadto obowiązują osobne opłaty od egzaminów. Dla niezamożnych przewidziane są ulgi, ewent. zwolnienia.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu.

Wyroby firm krajowych, godnych polecenia:

Ceny ogłoszeń w dziale niniejszym wynoszą 20,— zł za 1 wiersz na rok 1926. — **Dla członków Związku Fabrykantów 50% rabatu, przyczem każdy członek Związku ma prawo do bezpłatnego umieszczenia w dziale niniejszym ogłoszenia wielkości 2 wierszy;** opłata za każdy dalszy wiersz wynosi 10,— zł na rok 1926

Aparaty cukrownicze

Spółka Akcyjna Budowy Kotłów Parowych i Maszyn „W. Fitzner i Gamper", Sosnowiec i Dąbrowa. Biuro Zastępcze w Poznaniu, Pocztowa 31, Tel. 53-44.

Apteczne wyroby

R. Barcikowski, T. A. w Poznaniu, ul. Składowa 13/18

Br. Machalla w Poznaniu ulica Jackowskiego 5-7.

Armatura

Spółka Akcyjna Budowy Kotłów Parowych i Maszyn „W. Fitzner i K. Gamper", Sosnowiec i Dąbrowa. Biuro Zastępcze w Poznaniu, Pocztowa 31, Tel. 53-44.

Władysław Jezierski, w Poznaniu, ul. Słowackiego 38. Przedstawiciel „SAM" Sp. Akc. Münstermann w Katowicach.

Artykuły piśmienne szkolne i biurowe

„Karton" T. z o. p. Poznań-Wilda Wybickiego 6, tel. 26 28.

Atrament

Zakłady Chemiczne „H e r o l d a" Z. Ciesielczyk, Poznań-Rataje.

Bujanki ogrodowe

„Matra" St. i W. Przydryga w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 142.

Barwniki nietrujące

Domagalski i S-ka, Poznań, św. Marcin 34 i Garncarska 8.

Bielizna

P. Anflink w Poznaniu, Chwaliszewo 76.

Jan Ebertowski w Poznaniu, ulica Wroniecka 6/8.

K. Przybylski w Poznaniu, Stary Rynek 64.

W. Rakowski w Poznaniu, ul. Pocztowa 1.

Brykiety Górnośląskie

Zachodnio-Polski Syndykat Węglowy, Poznań, pl. Wolności 10.

Cegły

M. Czubek i Mieczkowski, Poznań, Plac Wolności 3.

Kąkolewski w Starem Domanczewie.

Cukierki

Edw. Litwiński, T. z o. p. w Poznaniu, ul. Warszawska 9/10,

Czekolada

„Goplana" Tow. Akc. w Poznaniu, ulica św. Wawrzyńca 28.

Tow. Akc. Venetia Poznań, ulica Dąbrowskiego 97.

Drożdże

Lubońska Fabryka Drożdży, dawn. G. Sinner, Tow. Akc. w Luboniu.

Dębina stolarska, dębowe dykty

B. Bystrzycki, T. A., Orzechowo, powiat Września, specjalny jako taki jedyny w Polsce zakład dla przeróbki drzewa dębowego.

Druki

Drukarnia Katolicka w Poznaniu, Aleje Marcinkowskiego 24.

Drukarnia i Księgarnia św. Wojciecha w Poznaniu, Al. Marcink. 22.

Drukarnia Polska, Tow. Akc. w Poznaniu, ul. św. Marcina 70.

F. K. Ziółkowski i S-ka w Poznaniu, Górna Wilda 122.

Drukarnia Centralna w Śremie

Drzewo

Poznańska Spółka Drzewna, T. A. w Poznaniu, ul. św. Marcina 52/53

Drzwiczki piecowe

Herzfeld & Victorius, Tow. Akc. Grudziądz.

Elektrotechn. artykuły

Zjednocz. Przedsiębiorstwa Elektryczne inż. K. Gaertig i S-ka w Poznaniu, ulica Pocztowa 26.

Esencje i etery owoc.

Domagalski i S-ka, Poznań, św. Marcin 34 i Garncarska 8.

Fartuchy

M. Garstecki w Poznaniu, Kozia 19.

Fabryka dywanów i chodników

„Wawel" w Poznaniu, plac Działowy 11.

Fabryka farb

Wielkopolska Fabryka Farb w Poznaniu, plac Wolności 17.

Fabryka fortepianów

K. Drygas w Poznaniu, plac Nowomiejski 9.

Fabryka obuwia

„Witbut" A. Witkiewicz w Poznaniu, ul. Wielka 20.

Fabryka torebek i opakowań

Wielkopolska Fabryka Wyrobów Papierowych Kazimierz Świerkowski, Pleszew i Poznań. Największa w kraju mechan. torebkarnia.

Dezynfekcyjne środki lyzol, kreolina

Wielkop. Wytwornia Chemiczna.

Fabr. zamków i okuć

Jan Broda w Toruniu, ulica Koszarowa 13.

Fabr. zamków i okuć budowlanych

Andrzej Linke Poznań, Mylna 18.

Fabryka maszyn

W. Lachowicz w Poznaniu.

Franciszek Gołąb w Koźminie.

Bracia Roźniewscy Wągrówiec, Kcyńska 23.

Fabryka Wyrobów Metalowych

Stanisław Jabłoński Poznań, Franc. Ratajczaka 17.

Fabryka śrub

Wincenty Zgoła Poznań, ulica Grottgera 4.

Fabryka Elementów i Baterji

W. Tomaszewski i S-ka Poznań, Wenecjańska 6.

Gazety

Kurjer Poznański, ul. św. Marcin 70.

Orędownik Wielkopolski, ulica św. Marcin 70.

„Postęp" w Poznaniu, ul. św Marcina 37.

Garbarnie

Poznańskie Zakłady Garbarskie w Poznaniu, Piotrowa 5.

Getry

Kałamajski, Stefan w Poznaniu, plac Wolności 6.

Gips

Kopalnia i Przetw. Gipsu Tow. Akc. Wapno, pow. Wągrowiecki.

Herbata

Stefan Bilski w Poznaniu, Stary Rynek 80/82.

Instalacje

W. i St. Hedinger w Poznaniu, ul. św. Marcina 26.

Inżynierskie roboty

„Tri" Tow. Akc. w Poznaniu, ul. Grottgera 14.

Kanalizacja

L. Frankowski w Gnieźnie, ulica Lecha 10.

Kartony (pudełka)

Firma „Karton" T. z o. p. Poznań Wilda Wybickiego 6, tel. 26 28.

Kapelusze

„Kapelusz Polski" właśc. Bobowski w Poznaniu, Stary Rynek 76.

Konfekcja damska

Fr. Gałdyński w Poznaniu, ulica Pocztowa 33.

„Konfekcja Damska", Tow. Akc. w Poznaniu, ul, Wielka 27/29.

M. Kurowski, St. i J. Jaworscy w Poznaniu, St. Rynek 45.

M. Malinowski w Poznaniu, Stary Rynek 57.

K. Reimann i St. Cichocki w Poznaniu, ul. Wrocławska 5/6.

Szkudlarek i S-ka w Poznaniu, ul. Wrocławska 38.

J. Szuster w Poznaniu, Plac Działowy 5.

W. Wiśniewski w Poznaniu, Stary Rynek 53/54.

Konfekcja męska

K. Bogajewski w Poznaniu, Stary Rynek 60.

K. Lisiecki w Poznaniu, Stary Rynek 10.

Bracia Wesołek w Poznaniu, ul. Woźna 12.

Konstrukcje żelazne

Spółka Akcyjna Budowy Kotłów Parowych i Maszyn „W. Fitzner i K. Gamper", Sosnowiec i Dąbrowa. Biuro Zastępcze w Poznaniu, Pocztowa 31, Tel. 53-44

Konserwy owocowe i jarzynowe

W. i St. Radomscy, Tow. Akc. w Pleszewie.

Koperty

Edward Kręglewski, Tow. Akc. w Poznaniu, ul. Flisacza 8.

Kolejki polne

Raszewski i Pluciński w Poznaniu, ul. Przemysłowa 26.

Koks hutniczy

Zachodnio-Polski Syndykat Węglowy, Poznań, pl. Wolności 10.

Krawaty

Hałas i Kajetaniak w Poznaniu, ul. Wielka 10.

Lakiery

Wielkop. Wytwornia Chemiczna.

Leżaki

„Matra" St. i W. Przydryga w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 142.

Likiery

„Akwawit" Tow. Akc. w Poznaniu ul. Cieszkowskiego 5.

B. Kasprowicz w Gnieźnie.

Hartwig-Kantorowicz, Tow. Akc. w Poznaniu Grochowe Łąki 6.

Łóżka metalowe

„Matra" St. i W. Przydryga w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 142.

Litograficzne druki
Drukarnia Katolicka, T. A. w Poznaniu. Al. Marcinkowskiego 24.
F. K. Ziółkowski i S-ka, Poznań, Górna Wilda 122.
Konrad Rozynek Poznań, Wrocławska 38.

Maszyny kowalskie
W. Staszewski w Pobiedziskach.

Maszyny młyńskie
„Młynotwórnia" Tow. Akc. w Rogoźnie.

Maszyny rolnicze
Bracia Plucinscy w Poznaniu, ul. Szamarzewskiego 43.
H. Cegielski, Tow. Akc. w Poznaniu ul. Fr. Ratajczaka 16.
J. Dekowski w Środzie.
Głogowski i Syn w Inowrocławiu.
St. Górny, w Żninie.
St. Grześkowiak w Gostyniu.
Inowrocławka Fabr. Maszyn Rolniczych w Inowrocławiu.
Fr. Jaworski we Wrześni.
Antoni Jezierski w Czempinie
Konieczny Józef w Gnieźnie.
M. Kornobis w Gostyniu.
Fr. Malinowski w Śremie.
Nitsche Józef w Poznaniu, ulica Wjazdowa 8.
Piotrowski i S-ka w Kruszwicy.
Samulski i S-ka w Pleszewie.
Związkowa Centrala Maszyn w Poznaniu ul. Wjazdowa 9.

Materace
„Matra" St. i W. Przydryga w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 142.

Meble
Koronowska Fabr. Mebli w Ostrowie.
St. Skwierczyński w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 79.
Spółka Stolarska, Tow. Akc. w Poznaniu, Stary Rynek 46—47.

Mistrz ślusarski
Józef Burek w Poznaniu, Mylna 15.

Młynarskie przetwory
Hermannmühlen, Tow. Akc. w Poznaniu, Plac Wolności 17.
Młyn w Głównej „Cerealia" S. A. w Poznaniu, ul. Mielżyńskiego 23.

Motory spalinowe
Motor Polski, Tow. Akc. w Żninie.

Mąka ziemniaczana
„Lubań" Fabryka Przetworów Ziemniaczanych, T. A. w Luboniu.

Mydła
„Ergasta" Fabryka Chemiczna w Starogardzie.
I. i S. Stempniewicz w Poznaniu, ul. Głogowska 55.
Wielkopolska Wytwornia Chem., Tow. Akc. w Poznaniu, Aleje Marcinkowskiego 5.
Zakłady Chemiczne „Arta" w Poznaniu, ul. Druzbackiej 7.
Zakłady Chemiczne, Tow. Akc. w Głównej.
Henryk Żak w Poznaniu, ul. Bukowska 37.

Naczynia emaljowane (żeliwne i blaszane)
Herzfeld - Victorius, Tow. Akc. w Grudziądzu, ul. 3 Maja 9/14.

Narzędzia stolarskie
A. Wardziński w Nakle.

Nawozy sztuczne
Dr. Roman May, Tow. Akc. w Poznaniu, Plac Nowomiejski 4.

Narzędzia stalowe
Bracia Plucińscy Poznań, Szamarzewskiego 43.

Obrabiarki do drzewa
„Herkules" w Gnieźnie, ul. Witkowska 6.
Samulski i S-ka w Pleszewie.

Obrabiarki do żelaza
„Wiepofana" Tow. Akc. w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 81.

Obuwie
Centrala Skór, Tow. Akc. w Poznaniu, Grochowe Łąki 4.

Odlewy żeliwne
Drawska Lejarnia Żelaza i Fabryka Maszyn inż. L. Kembliński i S-ka w Poznaniu, ul. Wierzbięcice 14.
Herzfeld & Victorius, Tow. Akc. Grudziądz.

Odlewnia Dzwonów
Braia Pełczyńscy Przemyśl, ulica Krasińskiego 63.

Olej
Olejarnia Szamotuły, Tow. Akc. w Szamotułach.

Oleje eteryczne
M. Domagalski i S-ka w Poznaniu, ul. Garncarska 8.

Opatrunkowe artykuły
A. Kolecki i Ska w Poznaniu, ul. Masztalarska 6.

Opakowania i kartonaże
F. K. Ziółkowski i S-ka, Poznań, Górna Wilda 122.

Opony gumowe
„Pneumatyk" Tow. Akc. w Poznaniu, ul. Fr. Ratajczaka 22

Papier
Wielkopolska Papiernia, Tow. Akc. w Bydgoszczy, ul. Gdańska 19.

Papierowe wyroby
K. Swierkowski w Pleszewie.
F. K. Ziółkowski i S-ka w Poznaniu, Górna Wilda 122.
„Karton" Sp. z o. o. w Poznaniu, ul. Wybickiego 6.
Jan Porałła, Rawicz.

Perfumy
J. i S. Stempniewicz w Poznaniu ul. Głogowska 55.
„Syntetol" w Poznaniu, ul. Traugutta 6.
Henryk Żak w Poznaniu, ul. Bukowska 37.

Piece piekarskie
„Polski Piec" w Poznaniu, Sp.-A. Wielkie Garbary 49.

Pokosty
Meller w Poznaniu, plac Wolności 17.
Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna, Tow. Akc. w Poznaniu, Aleje Marcinkowskiego 5.

Pługi parowe
Centrala Pługów Parowych, T. z o. p. w Poznaniu, ul. Piotra Wawrzyniaka 28/30.

Piece żelazne
Herzfeld-Victorius, Tow. Akcyjne w Grudziądzu, ul. 3 maja 9-14.

Pompy
J. Kopczyński i S-ka w Poznaniu, ul. Łazarska 30.

Posadzka parkietowa
B. Bystrzycki, T. A., Orzechowo, powiat Września, specjalny jako taki jedyny w Polsce zakład dla przeróbki drzewa dębowego.

Poznańska Fabryka Kołder
Stefanja Kroczyńska w Poznaniu, Piekary 1.

Piwo
Browar Kobylepole w Kobylepolu.
Browar Krotoszyński, Tow. Akc. w Krotoszynie.
Browar Huggera w Poznaniu, ul. Półwiejska 25.
Hurtownia Piw Jerzy Krzywoń w Poznaniu, Dąbrowskiego 28.

Proszek do prania
Wielkop. Wytwornia Chemiczna

Przędza lniana
„Linum" Tow. Akc. w Lesznie.

Przybory tapicerskie
Przybory siodlarskie.
M. Pieczyński, Poznań, ul. Pocztowa 11.

Ramy stylowe
J. Skąpski w Poznaniu, pl. Wolności 3.

Rowery
„Inwentia" Tow. Akc. w Poznaniu, ul. Łazarska 6.

Rury zlewowe i kształtki
Herzfeld & Victorius, Tow. Akc. Grudziądz.

Samochody
„Brzeskiauto" T. A. w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 29.
„Karossa" Józef Kielman w Poznaniu, ul. Niegolewskich 22.
„Polauto" Hellwig Bittner i Ska Poznań, Przemysłowa 25.

Siatki druciane
A. Zwierzchowski i Ska Fabryki lin konopnych, stalowych oraz siatek i wyrobów drucianych, w Poznaniu i Czerwonaku, biuro ul. Podgórna 10a tel. 4007.

Sukno
Poznańska Fabryka Sukna w Poznaniu, Naramowice.

Siatki żarowe
„Żar" Tow. Akc. w Nowym Tomyślu.

Zapalniki do motorów spalin.
„Iskropol" Sp. Akc. w Poznaniu, Dolna Wilda 35.

Soki owocowe
Domagalski i S-ka w Poznaniu. Św. Marcin 34 i Garncarska 8.

Smołowc. przetwory
Dykiert i Marciniak w Poznaniu, Pl. Wolności 17.
Kocent i Goździewicz w Poznaniu, ul. Sew. Mielżyńskiego 23.
Wł. Stopa w Poznaniu, ul. 3 Maja 3a.

Skóry
Centrala Skór, Tow. Akc. w Poznaniu, Grochowe Łąki 4.
Parowa Garbarnia Jarczewski i Witecki Poznań, Tama Berdychowska 6
W. Pluciński i Synowie w Poznaniu ul. Piotra Wawrzyniaka 43.
Poznańskie Zakłady Garbarskie Poznań, Piotrowa 5.

Superfosfat
Dr. Roman May, Tow. Akc. w Poznaniu, Plac Nowomiejski 4.

Szkło
W. Zborowski w Poznaniu, ulica Kozia 6.

Świece
„Cerania" Fabr. świec w Ostrowie
„Erfeja", Wielkopolska Fabryka Swiec, właściciel Er. Janaszek, Poznań, Pocztowa 26.
M. Sobecki Poznań, św. Rocha 13.

Środki Chem.-Farmat.
„Aka" Sołacz, Nad Wierzbakiem 1
Magister Klawe Poznań, ul. Dąbrowskiego nr. 7

Transport towarów
C. Hartwig, Tow. Akc. w Poznaniu, ul. Towarowa 20.

Wagony
H. Ciegielski, T.-A. w Poznaniu, ul. Fr. Ratajczaka 16.
„Wagon" Sp. Akc. w Ostrowie.

Wagi
Wł. Jezierski (przedstawiciel Fabryki Wag W. Hess w Lublinie) w Poznaniu, ul. Słowackiego 3.
Adolf Hersino Rawicz, ul. Kościelna 407

Wełniane wyroby
Stawski i S-ka w Stęszewie.

Węgiel kamienny
Zachodn.-Polski Syndyk. Węglowy, T. z o. p. Poznań, pl. Wolności 10.

Wina
H. Robiński Poznań, św. Marcin 23.

Wódki
„Akwawit" Tow, Akc. w Poznaniu, ul. Cieszkowskiego 5.
Hartwig - Kantorowicz, Tow. Akc. w Poznaniu, Grochowe Łąki 6.
B. Kasprowicz w Gnieźnie.

Zabawki
A. Wardziński w Nakle.

Zamki
„Ferropol" T. z o. p. w Poznaniu. św. Marcin 46.

Zakł. stolarskie
Zjednoczone Zakłady Stolarskie Witajewski, Wojciechowski w Poznaniu, ul. Wybickiego 13-14.
Robert Gaertner w Wolsztynie, ul. Strzelecka 2.

Zakłady Metalurgiczne
Pniewskie Zakłady Metalurgiczne Pniewy, ulica Dworcowa nr. 7

Zakł. precyz.-mechan.
Benon Semik w Poznaniu, ulica Głogowska 90.

Ziemiopłody
Fabr. Przetw. Ziemiopł. T. Garstecki w Wągrówcu.
„Este-Ra" właśc. St. Radajewski Poznań-Komandorja.